

יום רביעי 26 מאי 2021

עו"ד גיל אפרתי

Gil Efrati L.L.B
BA - Economics - M.B.T

עו"ד רן בסה

Ran Bassa L.L.B - BA

עו"ד יצחק הירשפלד

Itzhak Hirshfeld L.L.B

עו"ד לiat שחר יעקובי

Liat Shahr Jacoby L.L.B

עו"ד ברכה גיספן

Bracha Gispán L.L.B

עו"ד גלעד לשם

Gilad Leshem L.L.B

עו"ד דן רייזמן, יועץ

Dan Reisman L.L.B

לכבוד,

מר ישראל כץ, שר האוצר

רח' קפלן 1,

ירושלים, 9195015

לכבוד,

מר איציק שמולי, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

ת.ד. 915, רחוב קפלן 2,

ירושלים 9100801

לכבוד,

מר רמי גראור, מנכ"ל שירות התעסוקה הישראלי

מבלי לפגוע בזכויות-

בדוא"ל

מכובדי שלום רב,

הנדון: קול קורא - פניה למעסיקים ענף התעשייה

בשם מרשתי, התאחדות בעלי המלאכה והתעשייה בישראל ע"ר 580106920, הריני לפנות אליכם בעניין שבנדון כדלקמן:

1. ביום 01/11/2020 פורסם באתר שירות התעסוקה הישראלי (להלן: "שירות התעסוקה") "קול קורא - פניה למעסיקים ענף התעשייה" (להלן: "ההליך").

2. במסגרת ההליך, מזמין שירות התעסוקה מעסיקים מתחום התעשייה, ההיי-טק ועוד להגיש בקשה לקבלת שוברים לביצוע השתלמות/הכשרת זנס פנים מפעלית לעובדים חדשים ללא הכשרה (להלן: "השוברים") אשר מסבסדים את עלות ביצוע הכשרה לדורש עבודה על ידי המעסיק תוך כדי עבודה (הכשרה המכונה בספרות המקצועית OJT – On the Job Training).

3. תכליתו של ההליך הינו לסייע בשילוב דורשי עבודה לא מיומנים בעבודות בענפי התעשייה וההיי-טק הדורשות מיומנויות, וזאת באמצעות מימון השתלמות/הכשרה פנים מפעלית.

4. מהלך זה תוקצב על ידי כספי ציבור (משרד האוצר) בסכום של 10 מיליון ₪.

5. נראה כי הליך זה הנו נחוץ ומבורך לאור שיעורי האבטלה במשק ומנגד הקושי/חוסר הרצון של המעסיקים בכלל וענפי התעשייה בפרט להעסיק דורשי עבודה ללא הכשרה ולממן את הכשרתם. אלא מאי, אחד מהקריטריונים להגשת בקשה לקבלת שוברים הינה כי על המעסיקים להעסיק 15 עובדים לכל הפחות (להלן: "הקריטריון /או התנאי").

ירושלים:

רח' עם ועולמו 3, בית הראל, קומה 4.
ת.ד: 34545 מיקוד: 9546303
טל': 02-6523322
פקס: 02-6522202

תל אביב:

רחוב ברוקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון)
מיקוד: 6423806
טל': 03-9651548
פקס: 02-6522202

Jerusalem Office:

3 Am Veo'lamo St,
'Beit Harel' Building, 4th Floor,
P.O.B 34545, Jerusalem 9546303
Tel: 02-6523322
Fax: 02-6522202

Tel Aviv Office:

Museum Tower 4 Berkovich St,
Tel Aviv, 6423806.
Tel: 03-9651548
Fax: 02-6522202

מייל: office@efratilaw.co.il

אתר: www.efratilaw.co.il

6. הקריטריון שנקבע במסגרת ההליך לפיו רק תעשיינים גדולים יכולים להגיש בקשה לקבלת שוברים הינו קריטריון שרירותי, ולא סביר הפוגע באופן ממשי בעיקרון השוויון ומפלה לרעה וללא כל הצדקה עניינית את המפעלים הקטנים המעסיקים פחות מ- 15 עובדים (להלן: **התעשיינים הקטנים /או המעסיקים הקטנים**) ביחס לכאלו המעסיקים מעל 15 עובדים (להלן: **התעשיינים הגדולים**)).

7. אין צורך לומר, כי עקרון השוויון הינו אחד מעקרונות היסוד במשפט המנהלי. עקרון זה איננו בבחינת עקרון ערטילאי ומופשט המרחף, אלא מהווה המקור העיקרי ממנו נגזרים הכללים הקונקרטיים של המשפט המנהלי. בפסיקות רבות נקבע כי במקרה של התנגשות עקרונות, יגבר עקרון השוויון על כל עקרון אחר.

8. על ערכו של השוויון במשטרנו עמד הנשיא ברק בבג"ץ 953/87, **פורז נגד ראש עיריית תל-אביב-יפו**, פ"ד מב(2) 309, 332 :

"השוויון הוא ערך יסודי לכל חברה דמוקרטית... הפרט משתלב למרקם הכולל ונושא בחלקו בבניית החברה, ביוזעו שגם האחרים עושים כמוהו. הצורך להבטיח שוויון הוא טבעי לאדם. הוא מבוסס על שיקולים של צדק והגינות. המבקש הכרה בזכותו, צריך להכיר בזכותו של הזולת לבקש הכרה דומה. הצורך לקיים שוויון הוא חיוני לחברה ולהסכמה החברתית שעליה היא בנויה. השוויון שומר על השלטון מפני השרירות. אכן, אין לך גורם הרסני יותר לחברה מאשר תחושת בניה ובנותיה, כי נוהגים בהם איפה ואיפה. תחושת חוסר השוויון היא מהקשה שבתחושות. היא פוגעת בכוחות המאחדים את החברה. היא פוגעת בזהותו העצמית של האדם...אכן, ההפליה היא רעה החודרת לבסיס המשטר הדמוקרטי, מחלחלת ומקעקעת את יסודותיו, עד שלבסוף היא מביאה להתמוטטותו ולחורבנו."

9. ובפרט לענין הפליה בהקצאת משאבים של המדינה - ראה בבג"ץ 4112/99, **עדאללה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, נ' עיריית תל אביב יפו** :

"עקרון השוויון הוא אף שהדריך אותנו בשורת פסקי-דין שבהם קבענו את חובת המדינה להקצות תקציבי-שוויון למיגזר הערבי.... עקרון השוויון מחייב כל גוף ציבורי במדינה. הוא מחייב, קודם כול, את המדינה עצמה. עקרון השוויון חל על כל התחומים שבהם פועלת המדינה. הוא חל, בראש ובראשונה, על הקצאת משאבים של המדינה. המשאבים של המדינה, אם קרקע ואם כסף, וכן גם משאבים אחרים, שייכים לכל האזרחים, וכל האזרחים זכאים ליהנות מהם על-פי עקרון השוויון, ללא הפליה מחמת דת, גזע, מין או שיקול פסול אחר."

ירושלים:

רח' עם ועולמו 3, בית הראל, קומה 4.
ת.ד: 34545 מיקוד: 9546303
טל: 02-6523322
פקס: 02-6522202

תל אביב:

רחוב ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון)
מיקוד: 6423806
טל: 03-9651548
פקס: 02-6522202

Jerusalem Office:

3 Am Veo'lamo St,
'Beit Harel' Building, 4th Floor,
P.O.B 34545, Jerusalem 9546303
Tel: 02-6523322
Fax: 02-6522202

Tel Aviv Office:

Museum Tower 4 Berkovich St,
Tel Aviv, 6423806.
Tel: 03-9651548
Fax: 02-6522202

מייל: office@efratilaw.co.il

אתר: www.efratilaw.co.il

עו"ד גיל אפרתי

Gil Efrati L.L.B
BA - Economics - M.B.T

עו"ד רן בסה

Ran Bassa L.L.B - BA

עו"ד יצחק הירשפלד

Itzhak Hirshfeld L.L.B

עו"ד ליאת שחר יעקובי

Liat Shahr Jacoby L.L.B

עו"ד ברכה גיספן

Bracha Gispan L.L.B

עו"ד גלעד לשם

Gilad Leshem L.L.B

עו"ד דן רייזמן, יועץ

Dan Reisman L.L.B

10. יתרה מכך, התנאי המפלה עומד אף בניגוד מוחלט לתכליתו של ההליך המוצהר עצמו, שכן הנו פוגע באופן מובהק באפשרות לשלב ולעודד העסקת דורשי עבודה ללא הכשרה במקצועות התעשייה השונים.

11. חוסר הסבירות והשרירותיות הגלומים בהחלטה להציב את הקריטריון מקבלים משנה תוקף בין היתר בשים לב לעובדה כי התעשיינים הקטנים מהווים כ-85 אחוז מכלל מפעלי התעשייה בישראל, בעוד שהתעשיינים הגדולים מהווים כ-15 אחוז בלבד.

12. חלוקת תקציב בסך 10 מ' ש"ח המופנה לאחוז כה קטן מקרב התעשיינים הינה חלוקה לא סבירה ואיננה מתקבלת על הדעת, שכן מדובר בהקצאת כספי ציבור השייכים לכלל האזרחים, שיש לחלקם בדרך הגיונית ושוויונית.

13. מן החובה החלה על המדינה לנהוג בשוויון בהקצאת משאבים – או למצער לחלקם בהתאם להבחנות רלוונטיות – נגזרת החובה להנהיג קריטריונים סבירים והגיוניים על-פיהם יוגדרו תנאי הזכאות (ראה למשל: בג"ץ 1703/92 ק.א.ל קווי אוויר למטען בע"מ נ' ראש הממשלה, פ"ד נב(4) 193, 202-203).

14. חלוקת משאבים המבוססת על קריטריונים שאינם סבירים, שלא לומר חסרי הגיון, יוצרת חלוקה שרירותית, שאין בה הגיון פנימי ושאינה מבוססת על הבחנות רלוונטיות. מנגד, חלוקת משאבים הנסמכת על קריטריונים הגיוניים וסבירים מחזקת את אופייה האובייקטיבי של החלוקה, ואף מוצדקת מבחינה תועלתנית, שכן היא מבטיחה את שימוש היעיל של המשאב החברתי ואת ניצולו המיטבי.

15. ודוק, הקצאה בלתי שוויונית של משאבי ציבור פוגעת לא רק בשוויון, אלא גם בחופש העיסוק, שכן היא מקנה יתרון למתחרה אחד על פני חברו.

16. התעשייה בכלל והתעשיינים הקטנים בפרט, המהווים את מנוע הצמיחה של הכלכלה הישראלית, חווים בעת האחרונה מחסור בהון אנושי טכנולוגי איכותי בעל מיומנות, המהווה חסם מרכזי בהליכי הטמעת טכנולוגיות מתקדמות. למותר לציין, כי המפעלים הקטנים הינם מרכיב חשוב ביותר בכלכלה הישראלית, וככל שתכנית הסיוע לא תיתן מענה למפעלים אלה, הפגיעה בהם עשויה להיות הרסנית, ותגרום בהכרח לעלייה באבטלה בעיקר באזורי הפריפריה.

17. הדברים אמורים ביתר שאת לנוכח משבר הקורונה אשר פגע לאחרונה בעיקר בתעשיינים הקטנים, ולפיכך, השכל הישר נותן כי יש להעניק עדיפות במתן הסיוע דווקא לתעשיינים אלו.

18. כך, בהתאם לסקר שנערך בקרב התעשיינים הקטנים החברים אצל מרשתי במהלך חודש יולי 2020, עולה כי שיעור הירידה הממוצע בהיקפי המכירות בתעשייה מתחילת פרוץ משבר נגיף הקורונה עומד על 26%.

ירושלים:

רח' עם ועולמו 3, בית הראל, קומה 4.
ת.ד: 34545 מיקוד: 9546303
טל': 02-6523322
פקס: 02-6522202

תל אביב:

רחוב ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון)
מיקוד: 6423806
טל': 03-9651548
פקס: 02-6522202

Jerusalem Office:

3 Am Veo'lamo St,
'Beit Harel' Building, 4th Floor,
P.O.B 34545, Jerusalem 9546303
Tel: 02-6523322
Fax: 02-6522202

Tel Aviv Office:

Museum Tower 4 Berkovich St,
Tel Aviv, 6423806.
Tel: 03-9651548
Fax: 02-6522202

מייל: office@efratilaw.co.il

אתר: www.efratilaw.co.il

עו"ד גיל אפרתי

Gil Efrati L.L.B.
BA - Economics - M.B.T

עו"ד רן בסה

Ran Bassa L.L.B - BA

עו"ד יצחק הירשפלד

Itzhak Hirshfeld L.L.B

עו"ד ליאת שחר יעקובי

Liat Shahr Jacoby L.L.B

עו"ד ברכה גיספן

Bracha Gispán L.L.B

עו"ד גלעד לשם

Gilad Leshem L.L.B

עו"ד דן רייזמן, יועץ

Dan Reisman L.L.B

19. הליך בניית כוח האדם המיומן הינו רצף המתחיל בהשכלה הטכנולוגית ומסתיים בהכשרות המקצועיות ושדרוג ההון האנושי, ואין כל ספק כי התעשיינים הקטנים אשר נאלצים לבצע הכשרות כוח-אדם במפעלם, הינם הנפגעים העיקריים מהמחסור בכוח אדם מיומן, שכן הכשרת כוח אדם דורשת מהתעשיינים הקטנים הקצאת משאבים רבים לאין ערוך לעומת המשאבים הנדרשים מהתעשיינים הגדולים.

20. כך לדוגמה, בעל מפעל המעסיק 5 עובדים, נדרש להקצות עובד אחד מתוך ה-5 לצורך חניכתו והכשרתו של עובד חדש (ועל פי רוב גם את המכונה המשמעותית ביותר במפעל), ופעמים רבות הליך ההכשרה פוגע בקו היצור עד כדי שיתוק מוחלט. לפיכך, הפיצוי הכספי לתעשיינים אלה, נדרש והכרחי עשרות מונים. דווקא התעשיינים הקטנים, שאין בידם מקורות מימון ותקציבים להכשרת עובדים חדשים, זקוקים לכל סיוע אפשרי במיוחד בעת הזו, באופן שעתידי לשרת את התכלית המונחת ביסוד ההליך הנ"ל.

21. הקריטריון אינו סביר גם משום שהוא מצמצם ו/או מגביל את אפשרויות התעסוקה של דורשי העבודה לטובת מפעלים גדולים בלבד, ללא כל התחשבות במיקומו הגאוגרפי של העובד, התאמתו ועוד.

22. ראה לעניין זה, י. זמיר, **הסמכות המנהלית**, כרך ב', פרק 34, בעמ' 1119 :

"רשות מינהלית סבירה, כמו כל אדם סביר, לא תקבל החלטה אלא על יסוד תשתית של עובדות... רשות מינהלית שמפעילה את שיקול דעתה ללא בירור העובדות הנוגעות לעניין ומחליטה על יסוד תחושה בעלמא, או שדעתה נחושה להגיע לתוצאה מסוימת ללא תלות בעובדות המקרה, אינה מפעילה שיקול דעת כנדרש בחוק. במקרה כזה ניתן לומר על הרשות כי היא פועלת בשרירות... רשות מינהלית, כנאמן הציבור, חייבת לנהוג בהגינות ובסבירות. ההגינות והסבירות מחייבות, בין השאר, שכל החלטה תהיה מבוססת על תשתית של עובדות.

23. יתרה מכך, השיקולים שעמדו ביסוד התנאי המפלה הנ"ל לא פורטו ולא נומקו בשום מקום, בחוסר סבירות ובניגוד לכללי מינהל תקין, דבר שמחזק את המסקנה לפיה ביסוד פרסום ההליך הנ"ל עמדו שיקולים זרים ולא ענייניים. למותר להוסיף, כי כאשר רשות ממשלתית מאשרת תנאי הליך המפלים במהותם, עליה לפרט מהי המטרה העומדת בבסיס התנאים המפלים.

24. לאור האמור, הנכם מתבקשים לפעול לביטול הקריטריון המפלה לאלתר ולאפשר לתעשיינים הקטנים להגיש אף הם בקשות לקבלת שוברים.

ירושלים:

רח' עם ועולמו 3, בית הראל, קומה 4.
ת.ד: 34545 מיקוד: 9546303
טל': 02-6523322
פקס: 02-6522202

תל אביב:

רחוב ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון)
מיקוד: 6423806
טל': 03-9651548
פקס: 02-6522202

Jerusalem Office:

3 Am Veo'lamo St,
'Beit Harel' Building, 4th Floor,
P.O.B 34545, Jerusalem 9546303
Tel: 02-6523322
Fax: 02-6522202

Tel Aviv Office:

Museum Tower 4 Berkovich St,
Tel Aviv, 6423806.
Tel: 03-9651548
Fax: 02-6522202

מייל: office@efratilaw.co.il

אתר: www.efratilaw.co.il

עו"ד גיל אפרתי
Gil Efrati L.L.B
BA - Economics - M.B.T

עו"ד רן בסה
Ran Bassa L.L.B - BA

עו"ד יצחק הירשפלד
Itzhak Hirshfeld L.L.B

עו"ד ליאת שחר יעקובי
Liat Shahr Jacoby L.L.B

עו"ד ברכה גיספן
Bracha Gispán L.L.B

עו"ד גלעד לשם
Gilad Leshem L.L.B

עו"ד דן רייזמן, יועץ
Dan Reisman L.L.B

25. יש לראות במכתב זה מיצוי הליכים טרם פניה לערכאות משפטיות.

26. אין במכתבנו הנ"ל משום מיצוי כל הטענות, וכל זכויות מרשתי אפוא שמורות לה.

בכבוד רב ובברכה,

עו"ד גיל אפרתי

עו"ד ברכה גיספן

עו"ד יצחק הירשפלד

ירושלים:

רח' עם ועולמו 3, בית הראל, קומה 4.
ת.ד: 34545 מיקוד: 9546303
טל: 02-6523322
פקס: 02-6522202

תל אביב:

רחוב ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון)
מיקוד: 6423806
טל: 03-9651548
פקס: 02-6522202

Jerusalem Office:

3 Am Veo'lamo St,
'Beit Harel' Building, 4th Floor,
P.O.B 34545, Jerusalem 9546303
Tel: 02-6523322
Fax: 02-6522202

Tel Aviv Office:

Museum Tower 4 Berkovich St,
Tel Aviv, 6423806.
Tel: 03-9651548
Fax: 02-6522202

מייל: office@efratilaw.co.il
אתר: www.efratilaw.co.il

העתק:

ד"ר רון תומר, נשיא התאחדות התעשיינים

מר יוסי אלקובי, נשיא התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל

עו"ד רות גרוס, מנכ"לית התאחדות המלאכה והתעשייה